

J. Linzel
Brigade-Generaal

G E H E I M

LML/218/84

Jakarta, 3 augustus 1984

Onderwerp: Aanbieding Incidenteel Rapport
IR/3/84/Geheim

Nevensgaand moge ik U aanbieden mijn Incidenteel
Rapport nr. IR/3/84, betreffende de Indonesische
strijdkrachten.

J. Linzel
Brig. Gen. der Infanterie
Landmacht-, tvs Marine-,
tvs Luchtmachtattaché

Aan : de Minister van Defensie
t.a.v. de Chef Defensie Staf

de Chef van de Luchtmacht Staf

de Chef van de Marine Staf

de Chef van de Luchtmacht Staf

i.a.a: de Minister van Buitenlandse Zaken

Onderwerp: De Indonesische Strijdkrachten1. Inleiding

Aangezien van een militair attaché mag worden verwacht dat hij, zeker wanneer hij bijna 16 jaar in het land van zijn tewerkstelling heeft doorgebracht, een oordeel uitspreekt over de waarde van de strijdkrachten van dit land, waarbij hij zich tevens bewust is van het feit dat de regering en de militaire leiding van zijn eigen land hiervoor, gezien veeleisender NAVO zaken, begrijpelijkerwijs weinig belangstelling heeft, volgt zijn evaluatie hieronder zo kort mogelijk.

2. Algemeen

Alhoewel waarschijnlijk geen enkele Indonesische militaire autoriteit het zal toegeven, kunnen de Indonesische strijdkrachten het beste worden vergeleken met het voormalig Koninklijk Nederlands Indisch Leger dat in feite de taak had om de orde en rust in het Indonesische eilandenrijk te handhaven en dat - zoals later ook bleek - niet was uitgerust en niet was opgewassen tegen een buitenlandse vijand. Was de oorzaak in het moederland, Nederland, hiervoor destijds te vinden in zuinigheid en "geen man en geen cent voor het leger," in het huidige Indonesië ligt dit geheel anders. Hier gaat vóór alles de opbouw van het land en het bereiken van een basis waarop de toekomstige welvaart van land en volk kan worden gebouwd door een vijf- of zestal 5-jarenplannen. Stabiliteit, orde en rust in het land is hiervoor een eerste voorwaarde. Vandaar een krijgsmacht die dit kan garanderen. Men neemt een duidelijke "calculated risk" - en dat risico is dan gelukkig ook niet zo groot - dat er zich voorlopig geen buitenlandse dreiging zal voordoen. Zó er al een bedreiging, een vijand, is, dan komt die van binnenuit: het gevreesde ondergrondse communistische gevaar, overdreven door de traumatische ervaring in 1965; en het meer reële Islamitische fanatisme van, al is het maar een klein percentage van de overwegend Mohammedaanse bevolking.

Voor het bewaren van orde en rust in de Indonesische archipel is de Indonesische krijgsmacht voldoende uitgerust en bekwaam.

Voor het met succes bestrijden van een buitenlandse vijand is de Indonesische krijgsmacht onvoldoende uitgerust en onbekwaam.

Voor een agressieve militaire opstelling of confrontatie is zij geheel ongeschikt.

Zij overigens opgemerkt dat Indonesië de filosofie aanhangt van een zogenaamde "total people's defense," een overblijfsel uit de confrontatie met Nederland in 1945/1950 toen men de overwinning op de koloniale mogendheid toeschreef aan de totale strijd van het volk. Ik meen dat er geen twijfel aan bestaat dat het een "politieke overwinning" was

en gezien het karakter van de overwegende Javaanse bevolking dat weleens het meest zachtaardige volk ter wereld werd genoemd en in harmonie met zijn schepper en de natuur wil leven, zie althans ik, nog heel lang niets in de "total people's defense" filosofie van Indonesië. Mocht men wijzen op het bestaan van waarschijnlijk een miljoen HANSIF leden (civiele verdediging) verspreid over geheel Indonesië, die als een soort hulppolitie meewerken aan de veiligheid in de kampongs en desa's, dan moet men zich wel realiseren dat deze in het geheel niet te vergelijken is met de nationale reserve in Nederland.

Tenslotte wenst Indonesië geen militaire alliantie, ook niet met de ASEAN landen (Indonesië, Maleisië, de Filipijnen, Thailand, Singapore en Brunei) waarmede men een politieke, economische en kulturele samenwerking nastreeft, enigszins vergelijkbaar met de Europese Economische Gemeenschap. Wel heeft Indonesië met de ASEAN landen een goede bilaterale samenwerking voor de uitwisseling van militaire inlichtingen, terwijl met een aantal landen soms bilateraal gezamenlijke oefeningen worden gehouden en militaire operaties van geringe omvang in de grensgebieden.

Achtereenvolgens worden het leger, de marine, de luchtmacht en een begin van een defensie industrie, zij het summier, in beschouwing genomen.

3. Het leger

Het leger bestaat uit ongeveer 250.000 man. De lichamelijke toestand kan goed worden genoemd, de materiële toestand over het algemeen slecht. Men beschikt niet over moderne en nieuwe wapens. Men neemt van andere landen, Amerika, Australië, Engeland, Nederland, gebruikt materieel over, zoals van Nederland onder meer de \pm 400 AMX personeelsvoertuigen, 50 howitzers op AMX onderstel, 100 AMX tanks.

Het leger bestaat voornamelijk uit \pm 100 zogenaamde "Ranger" bataljons; werkelijk geoefende brigadestaven bezit men in feite niet, om over divisie en hoger maar niet te spreken. Oefeningen gaan over het algemeen niet verder dan bataljonsverband en er zijn praktisch geen officieren te vinden die hogere eenheden hebben gecommandeerd. Als voorbeeld kan genomen worden de huidige "no nonsense" bevelhebber der krijgsmacht, Generaal Benny Moerdani, wiens hoogste commando nog geen volledige compagnie is geweest. Daarentegen speelde zijn gehele carrière zich in de inlichtingen sfeer af, waarin hij de hoogst functies bereikte en waarom hij dan ook uitnemend geschikt is als commandant van een krijgsmacht wiens voornaamste taak, zoals eerder opgemerkt, het bewaren van orde en rust is. Een bewijs voor het falen van staftechnische en logistieke bekwaamheden is onder meer het slecht voorbereide en uitgevoerde ingrijpen in Cost-Timor in 1975.

Voorts beschikt het leger over een kleine 8000 parachutisten, de zogenaamde "rode baretten" die in bataljonsverband kunnen opereren.

Tenslotte kan worden gememoreerd dat met het Maleisische leger af en toe gezamenlijke operaties worden uitgevoerd tegen restanten van communistische guerilla's in het grensgebied van Kalimantan.

4. De marine

De marine bestaat uit ongeveer 45.000 man. Het meest slagkrachtige en fitte deel hiervan zijn de \pm 12.000 mariniers die over redelijk goed materieel beschikken. Het modernste materieel van de marine bestaat uit de drie in Nederland gebouwde

IR/3/84

korvetten, twee door Duitsland geleverde onderzeeboten en enkele eveneens in Duitsland en Zuid Korea gebouwde patrouilleboten. Over goed mijnenbestrijdingsmaterieel en middelen voor de zogenaamde "maritime guard" die toch zeer belangrijk zijn voor dit grote eilandenrijk, beschikt men niet. Ook de marine nam en neemt gebruikte schepen van andere landen over, zoals van Amerika (destroyers), Engeland (Tribal klasse schepen) en mogelijk straks Nederland (Van Speyklasse).

Op het gebied van militaire samenwerking met andere landen is de marine het meest actief. Vrij regelmatig vinden oefeningen plaats met een ander ASEAN land. Ook wil men graag oefenen met marines van een niet-ASEAN land ter gelegenheid van een vloot-bezoek aan Indonesië. De Koninklijke Marine heeft enige ervaring hoe eenvoudig dergelijke oefeningen zijn, zoals ervaren tijdens het vloot-bezoek aan Indonesië in 1979.

Over het "wonderlijke" aanschaffingsbeleid van de marine is door mij in het verleden voldoende gerapporteerd.

5. De luchtmacht

De luchtmacht bestaat uit ongeveer 25.000 man en beschikt over minder dan 100 gevechtsvliegruigen, waarvan de meeste tot een verouderde generatie behoren.

De transportcapaciteit is redelijk te noemen; men beschikt over meer dan 20 Herculeessen die hard nodig zijn voor het vervoer van materieel en personeel ten behoeve van een regelmatige aflossing en roulatie van troepen in de ver afgelegen provincies.

De ontwikkeling van een vliegtuigbouwindustrie in Bandung (Nurtanio) waar onder meer in samenwerking met Duitsland en Frankrijk hefschroefvliegtuigen worden geassembleerd en gebouwd opent de mogelijkheid dat de Indonesische krijgsmacht over een uitgebreid helikopterpotentieel zal kunnen gaan beschikken.

6. De defensie industrie

Onder leiding van de, men kan wel zeggen, geniale en gedreven minister van technology, research and development, Professor dr. Habibie, die van de Indonesische president Soeharto alle kansen en financiële middelen krijgt, is zich in Indonesië een defensie industrie aan het ontwikkelen.

Het begon reeds jaren geleden met de reeds eerder genoemde vliegtuigbouw industrie in Bandung (Nurtanio) waar nu reeds helikopters voor militair gebruik worden gebouwd, terwijl er plannen bestaan voor militaire "trainers" en jachtvliegtuigen. Vervolgens stortte Prof. Habibie zich op de scheepsbouw en op het PAL in Surabaya worden reeds in samenwerking met Duitsland moderne patrouilleboten gebouwd, terwijl er plannen bestaan voor de bouw van korvetten, fregatten en wellich mijnenbestrijdingsvaartuigen.

Gewerkt wordt aan een leger industrie in Bandung (Findad) waar kleinkaliber wapens en munitie wordt geproduceerd, terwijl er plannen bestaan voor militaire wiel- en rupsvoertuigen. Wat meer "advanced technology" zoals raketwapensystemen betreft, ook hier houdt in Bandung bij Nurtanio zich reeds een afzonderlijke afdeling bezig.

Voor nucleaire energie - maar dit beslist niet voor militaire

doeleinden - worden voorbereidingen en plannen gemaakt in Serpong op Java.

7. Beveiliging

Tenslotte dient te worden vermeld dat de zogenaamde "security" in Indonesië strikt is. Militaire attachés die als opdracht kregen zoveel mogelijk gegevens te verzamelen over de Indonesische krijgsmacht hebben een ondankbare taak omdat het bijzonder moeilijk is deze in te winnen. Het departement van defensie stelde zogenaamde "social lists" samen van officieren van de krijgsmachtsdelen die met buitenlandse militairen en burgers mogen omgaan en die mogen worden uitgenodigd op diners, recepties e.d. Hetzelfde geldt voor de echtgenotes. Meermalen werd aan majong of bridge ochtenden of dergelijke "gezellige" bijeenkomsten georganiseerd door buitenlandse officiersvrouwen door de inlichtingendienst een einde gemaakt. Een onderhoud of een gesprek met een militaire autoriteit moet altijd door tussenkomst van de inlichtingendienst worden aangevraagd. Zeker sinds Generaal Moerdani een sleutelpositie bij de inlichtingendiensten verkreeg - thans is hij tevens bevelhebber - werd het praktisch onmogelijk militaire onderdelen te bezoeken of oefeningen bij te wonen. De jaarlijkse militaire attaché excursies waren feitelijk toeristische en kulturele evenementen, interessant doch uit militair oogpunt gezien waardeloos. Men moet lang in dit land zijn en het vertrouwen hebben gewonnen wil men over kanalen en vriendschappelijke relaties kunnen beschikken voor het verkrijgen van informatie.